

DEN OM NATIONALISM, LIVSFARLIGA HISTORIEBRUK OCH HISTORIEN VÄGEN TILL FÖRSONING

Texter till Del 3: Vägen till försoning

Mladić och Karadžić i Haag

Under sommaren 2011 greps de sista av de personer som åtalats och efterlysts av FN-tribunalen i Haag för misstänkta krigsförbrytelser. Mest uppmärksammat var gripandet av den serbiske generalen Ratko Mladić, befälhavare över de styrkor som intog Srebrenica och som utförde folkmordet i juli 1995.

Att händelserna i Srebrenica ska betecknas som just ett folkmord, i enlighet med folkmordskonventionen från 1948, har tribunalen fastställt i tidigare domar. Nu återstår för åklagaren att påvisa Mladićs ansvar för händelserna.

Parallellt pågår sedan snart tre år rättegången mot den före bosniens-erbiske presidenten Radovan Karadžić, åtalad för bland annat belägringen och beskjutningen av Sarajevo mellan 1992 och 1996, och för delansvar för folkmordet i Srebrenica.

Både Mladić och Karadžić lyckades under mer än ett decennium hålla sig gömda i Serbien, antagligen tack vare bundsförvanter på strategiska poster. Gripandena kom slutligen efter att EU satt press på Serbien genom att frysa förhandlingarna om landets eventuella EU-inträde till dess att de båda männen kunde föras till Haag.

Sedan den oavslutade rättegången mot Slobodan Milošević, tidigare president i Serbien och Jugoslavien som 2006 avled i tribunalens häkte i Haag, är rättegångarna mot Mladić och Karadžić de viktigaste för ICTY. Efter Miloševićs död är Karadžić så högt upp i den politiska hierarkin som det går att komma i jakten på en övergripande planläggare av krigsförbrytelser. Och i Mladićs fall handlar det om att han, i och med att han misstänks ha varit direkt ansvarig för folkmordet i Srebrenica, står som en symbol för de värsta grymheterna i efterkrigstidens Europa.

Båda rättegångarna befinner sig ännu i ett tidigt skede och det planerade slutdatumet för ICTY:s arbete har fått skjutas på framtiden. De flesta juridiska bedömare tror att de båda åtalade kommer att fällas för många av de brott de åtalas för, och att det i åtminstone Mladićs fall kommer att inkludera ”folkmord”.

Mladić och Karadžić lyckades under mer än ett decennium hålla sig gömda i Serbien, antagligen tack vare bundsförvanter på strategiska poster.